

odbor voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 91009-3/OV-2025

Praha 16. června 2025

Zánik mandátu zastupitele městské části

Odbor voleb Ministerstva vnitra obdržel Vaši žádost o poskytnutí informací k zániku mandátu zastupitele pražské městské části, který je odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. K Vaším dotazům si dovoluujeme sdělit následující:

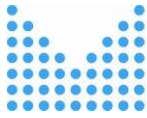
- 1. Jak bude přistupováno k situaci, kdy se jedná o přeměnu z podmíněného na nepodmíněný trest. Bude to posuzováno stejně jako nepodmíněný trest, tj. v souladu s § 55 zákona odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí?*

Podle § 55 odst. 3 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „volební zákon“), zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo, a to z důvodu pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Důvod pro zánik mandátu člena zastupitelstva obce podle § 55 odst. 3 písm. a) volebního zákona je naplněn existencí pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

V případě přeměny podmíněného trestu odnětí svobody na nepodmíněný soudem se tedy postupuje podle výše uvedeného § 55 odst. 3 písm. a) volebního zákona.

- 2. Jak bude posuzováno, zda zastupitelstvo městské části vyslovilo zánik mandátu? Co pro vás v praxi znamená, že ho vyslovilo nebo nevyslovilo?*

Dozví-li se zastupitelstvo obce indicie nasvědčující tomu, že u některého ze zastupitelů je dán důvod pro zánik mandátu podle § 55 odst. 3 písm. a) volebního zákona, je povinno zařadit projednání možného vyslovení zániku mandátu na program nejbližšího zasedání zastupitelstva, na tomto zasedání se seznámit se všemi skutkově relevantními okolnostmi a podklady, které je prokazují.

Dle našeho právního názoru je možnost úvahy zastupitelstva městské části při rozhodování o zániku mandátu zastupitele omezena právě jen na posouzení toho, zda je skutečně naplněn zákonný důvod stanovený v § 55 odst. 3 volebního zákona (tj. existence pravomocného odsuzujícího rozsudku, kterým byl vysloven nepodmíněný trest odnětí svobody). Pokud tomu tak je, má zastupitelstvo povinnost zánik mandátu zastupitele vyslovit. Rozhodnutí zastupitelstva tak pouze deklaruje, že skutečnost vedoucí k zániku mandátu nastala. Vzhledem k tomu, že proti rozhodnutí zastupitelstva o zániku mandátu se může dotčený zastupitel domáhat soudní ochrany (viz § 59 odst. 3 volebního zákona), je nezbytné, aby předmětné usnesení zastupitelstva bylo opřeno o konkrétní věcné podklady, které budou v případě uplatnění soudní ochrany způsobilé k předložení soudu.

Nevysloví-li zastupitelstvo městské části na nejbližším zasedání zánik mandátu zastupitele, požádá dle § 55 odst. 4 volebního zákona o svolání mimořádného zastupitelstva městské části ředitel Magistrátu hlavního města Prahy.

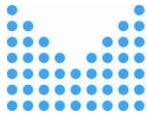
3. V případě, že zastupitelstvo městské části nevysloví zánik mandátu, jak by měl postupovat ředitel magistrátu?

Nevysloví-li zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání zánik mandátu (buď proto, že vyslovení zániku mandátu nepodpořila potřebná většina, nebo proto, že se vyslovením zániku zastupitelstvo vůbec nezabývalo), ačkoliv jsou pro to naplněny zákonem stanovené důvody, požádá ředitel krajského úřadu o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti (viz § 55 odst. 4 volebního zákona věta první). Na takto svolaném jednání zastupitelstva se budou zastupitelé zabývat tím, zda jsou naplněny zákonné důvody pro vyslovení zániku mandátu, a to včetně důvodů, které v žádosti uvede ředitel krajského úřadu.

4. V jaké lhůtě od nevyslovení zániku mandátu na nejbližším jednání zastupitelstva musí ředitel magistrátu požádat o svolání mimořádného jednání zastupitelstva?

Jak již bylo uvedeno výše, volební zákon v daném případě stanoví nejzazší lhůtu pro konání mimořádného zasedání zastupitelstva obce, a to 21 dnů od doručení žádosti ředitele krajského úřadu. Lhůta, ve které musí ředitel krajského úřadu požádat o svolání tohoto mimořádného zasedání zastupitelstva obce, volebním zákonem stanovena není. Z povahy věci vyplývá, že by měl takto ředitel krajského úřadu konat co nejdříve, jakmile se dozví, že je naplněna zákonná podmínka vedoucí ke ztrátě mandátu zastupitele, přičemž nebyla daná věc předmětem nejbližšího zasedání zastupitelstva.

5. V jaké lhůtě od nevyslovení zániku mandátu na mimořádném jednání zastupitelstva musí ředitel vyslovit zánik mandátu?

Není-li zániku mandátu dosaženo ani na takto svolaném jednání zastupitelstva, přechází oprávnění rozhodnout o ztrátě mandátu na ředitele krajského úřadu, v jehož působnosti je vyslovit zánik mandátu dotčeného zastupitele (viz § 55 odst. 4 věta druhá volebního zákona). Uvedený postup je pojistkou proti postupu zastupitelstva obce za situace, kdy z jeho strany není rozhodnuto o zániku mandátu, ačkoliv jsou pro to naplněny zákonem stanovené důvody. Volební zákon lhůtu pro vyslovení zániku mandátu zastupitele ze strany ředitele krajského úřadu nestanoví, což znamená, že by měl konat bez zbytečného odkladu.

6. Jaké jsou důvody, které by mohly vést k tomu, že ředitel magistrátu nevysloví zánik mandátu?

Ředitel krajského úřadu, potažmo Magistrátu hlavního města Prahy, bude v rámci rozhodování o zániku mandátu ověřovat pouze faktické skutečnosti, které prokazují naplnění zákonného důvodu pro zánik mandátu stanoveného v § 55 odst. 3 písm. a) volebního zákona (tj. zda existuje pravomocné rozhodnutí kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody). Diskreční pravomoc ředitele krajského úřadu je tedy omezena pouze na posouzení, zda jsou naplněny zákonné důvody pro vyslovení zániku mandátu. Faktické naplnění zákonné podmínky musí vést k zániku mandátu zastupitele.

7. Prosím o poskytnutí jakýchkoliv metodických podkladů, či vysvětlení, které jsou k této či obdobné situaci k dispozici. Ať už interní směrnice, vyhlášky nebo jiné dokumenty obdobného charakteru.

Obecné metodické materiály k tématu zániku mandátu z důvodu § 55 odst. 3 písm. a) volebního zákona nemá Ministerstvo vnitra k dispozici.

Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec
ředitel

Vyřizuje: JUDr. Hana Egersdorfová
vrchní ministerský rada
tel. č.: 974 817 360, 361
e-mail: volby@mv.gov.cz